

Załącznik nr 1 do uchwały nr XII/63/11
Rady Gminy Warta Bolesławiecka
z dnia 11 października 2011r.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY WARTA BOLESŁAWIECKA NA LATA 2011-2032

Warta Bolesławiecka luty 2011 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
2. Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest	4
3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające właścicieli.	6
4. Informacja o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Warta Bolesławiecka	8
5. Zasady pomocy gminy w usuwaniu wyrobów azbestowych	10
6. Podsumowanie	10
7. Załączniki	12

1. WPROWADZENIE

W Polsce przez szereg lat stosowano wyroby zawierające azbest w różnych dziedzinach gospodarki, które do dnia dzisiejszego są eksploatowane.

Największa ilość azbestu ze względu na jego właściwości tj. znaczna odporność na działanie czynników chemicznych, ścieranie i wysoką temperaturę została wykorzystana w budownictwie do produkcji :

- materiałów izolacyjnych,
- tkanin ogniotrwałych,
- farb ogniotrwałych,
- pokryć dachowych,
- rur.

Po 1945 r. do Polski sprowadzono łącznie ok. 2 mln ton azbestu, z czego większość (80-85%) wykorzystano do produkcji budowlanych wyrobów azbestowo-cementowych. Na terenie Polski funkcjonowało 26 zakładów produkujących wyroby azbestowe.

Największa popularność materiałów budowlanych azbesto-cementowych o nazwie handlowej „Eternit” używanych jako pokrycie budynków mieszkalnych i gospodarczych nastąpiła w latach 70 XX wieku. Eternit ze względu na swoje właściwości jak i niską cenę oraz dużą dostępność wyparł droższą w tym czasie dachówkę.

Do dziś na terenie kraju znajduje się ok. 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, w tym 14,9 mln ton płyt azbestowo-cementowych (ponad 1,3 mld m²) oraz 0,6 mln ton rur i innych wyrobów. W miastach zabudowanych jest ponad 300 mln m² płyt eternitowych, a na wsiach nawet ok. 1 mld m², przy czym aż 30 mln m² tych płyt powstało przed 1940 r., są to więc wyroby bardzo stare i skorodowane. Według szacunkowych danych do roku 1994 zdemontowano jedynie od 37 do 74 mln m² płyt eternitowych i 59 tys. ton rur. Ze względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku opracowany został krajowy **„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”**. Program powstał w wyniku przyjęcia *Rezolucji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofywania azbestu z gospodarki, a także realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz „Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej”,* przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 kwietnia 2000 r.

Celem, przyjętego przez Radę Ministrów w maju 2002 r., Programu jest **wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem, poprzez sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów i odpadów zawierających azbest**. Celem Programu jest również stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Szacuje się, że na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Dotychczasowe tempo usuwania wyrobów zawierających azbest oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest niezadowalające. Stąd potrzeba podjęcia działań w celu:

- 1) określenia rzeczywistej ilości użytkowanych wyrobów zawierających azbest;
- 2) przyspieszenia prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- 3) zwiększenia wsparcia finansowego tych działań;
- 4) zwiększenie aktywności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia swoich mieszkańców w procesie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz poszukiwania środków finansowych na te działania;

Dnia 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. **„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”**. Program zastępuje dotychczasowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”. Utrzymuje dotychczasowe cele i określa nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu. W dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniającą

uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032". W ww. Programie przyjęto, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- w latach 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Celem stworzonego „Gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla GMINY WARTA BOLESŁAWIECKA na lata 2011 – 2023” jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów azbestowych na terenie gminy poprzez udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie prac wykonywanych w związku z usuwaniem wyrobów azbestowych lub zawierających azbest.

Pomoc ta, ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

2. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Azbest to nazwa ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Należą do nich:

- azbesty właściwe: azbesty serpentynowe (chryzotylowe) i amfibolowe (aktynolitowe, amiantowe, antofyllitowe, amozytowe, krokidolitowe – odmiana riebeckitu oraz magnesioriebeckitowe). Oprócz wymienionych należą tu jeszcze inne minerały krzemianowe – diopsyd, sillimanit, egiryn, lamprofyllit, astrofyllit i inne,
- do minerałów azbestopodobnych należą: attapulgit, sepiolit, talk włóknisty, wollastonit, serpentynit włóknisty, antygoryt włóknisty oraz zeolity włókniste.

Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się dużą wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. W przyrodzie występuje około 150 minerałów w postaci włóknistej, które w czasie procesu produkcyjnego mogą się rozdzielać na sprężyste włókna czyli fibryle.

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo- cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

W latach 1900-1910 pojawiły się pierwsze wzmianki na temat szkodliwości azbestu. W roku 1910 francuskie badania potwierdziły szkodliwy wpływ azbestu na organizm człowieka.

Szkodliwość włókien azbestowych zależy od średnicy i długości włókien. Większe włókna nie są tak szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy.

Najbardziej niebezpieczne nie są włókna długie ($>5\text{ }\mu\text{m}$), lecz cienkie (do $0,01\text{ }\mu\text{m}$) - przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w płuca, gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują nowotwory.

Azbest jest przyczyną pylicy azbestowej - *inaczej* azbestoza - choroba płuc, będąca wynikiem wieloletniego wdychiwania włókien azbestowych o mikroskopijnych rozmiarach ($20\text{--}50\text{ }\mu\text{m}$). Następuje zwłóknienie płuc, często również i opłucnej, gdyż włókienka azbestu działają silnie drażniaco na drodze chemicznej i mechanicznej. Powikłaniem azbestozy jest często rak oskrzela (ryzyko zwiększone około czterokrotnie) oraz międzybłoniak opłucnej (prawie tysiąckrotnie zwiększone ryzyko).

Ryzyko wchłaniania włókien azbestowych występuje podczas pracy z minerałami azbestowymi oraz podczas kruszenia i obróbki produktów azbestowo-cementowych.

3. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE WŁAŚCICIELI

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz ten wprowadzony został ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2004 Nr 3, poz. 20 z późn. zm.). Ponadto do ww. aktu prawnego wydano dodatkowo:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz.1824),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz.1876 z późn. zm.).

Jednocześnie względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku opracowany został krajowy aktualny na dzień dzisiejszy przyjęty dnia 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów uchwałą w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. W dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032".

1. Prawne obowiązki gminy i powiatu:

- opracowywanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania,
- coroczne przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- opiniowanie i wydawanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi),
- wydawanie wytwórcom odpadów, którzy prowadzą działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia

zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw, a także przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami,

- wydawanie zezwoleń na transport odpadów.

2. Prawne obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- przeprowadzenie kontroli stanu tych wyrobów zawierającego azbest w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się w jednym egzemplarzu ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zwaną dalej "oceną".
- oczyszczenie instalacji lub urządzeń zawierających azbest lub wyrobów zawierających azbest poprzez usunięcie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. W celu bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest należy:
 - wyroby niezakwalifikowane do wymiany w „ocenie”, zabezpieczyć przez:
 - zabudowę (zamknięcie) przestrzeni, w której znajdują się wyroby zawierające azbest, szczelną przegrodą bez naruszenia samego wyrobu lub
 - pokrywanie wyrobów lub powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką z głęboko penetrujących środków wiążących azbest, posiadających odpowiednią aprobatę techniczną;
 - wyeliminować jakąkolwiek obróbkę mechaniczną przy pracach zabezpieczających;
 - po dokonaniu ww. zabezpieczenia, ponownie sporządzić „ocenę”, w terminie 30 dni od przeprowadzonego zabezpieczenia
- zgłoszenie prac polegające na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej.
- zaznaczenie w planach sytuacyjnych miejsca (budynku, zakładu) występowania tych wyrobów zawierających azbest,
- oznakowanie odpowiedniego pomieszczenia w zakładzie lub warsztacie zamkniętym, w którym prowadzona jest działalność w kontakcie z wyrobami zawierającymi azbest, a także umieszczenie w widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i ochrony przed narażeniem na pył azbestowy,
- dokonanie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest, poprzez sporządzenie spisu z natury. Wynik inwentaryzacji ujmuje się w informacji, według wzoru zawartego w:
 - załączniku nr 2 do rozporządzenia - o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania;
 - załączniku nr 3 do rozporządzenia - o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Informacja podlega corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku.

3. Prawne obowiązki wykonawców prac przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest:

- uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub złożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami (w zależności od rocznie wytworzonej ilości odpadów niebezpiecznych) lub decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami,
- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników, którzy w związku z wykonywanymi pracami są lub mogą być narażeni na działanie pyłu azbestu, oraz osób kierujących takimi pracownikami i pracodawców,

- sporządzenie plan prac przed przystąpieniem do prac likwidacyjnych związanych z usuwaniem azbestu z uwzględnieniem:
 - odpowiednich środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników,
 - określenia sposobów:
 - wyeliminowania lub ograniczania uwalniania się pyłu azbestu do powietrza,
 - informowania pracowników i innych osób, które mogą być narażone na działanie pyłu azbestu, o zasadach postępowania i niezbędnych środkach ochrony;
 - konieczności usunięcia materiałów zawierających azbest przed rozpoczęciem prac rozbiórkowych, z wyjątkiem sytuacji, gdyby powodowało to większe zagrożenie dla pracowników lub innych osób niż w przypadku pozostawienia tych materiałów w dotychczasowym miejscu.
- podejmowanie działań zmniejszające narażenie pracowników zatrudnionych przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest na działanie pyłu azbestu i ograniczenie jego stężenie w powietrzu co najmniej do wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, określonej w przepisach dotyczących najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W szczególności wykonawca prac jest obowiązany zapewnić, aby przy pracach stwarzających narażenie na działanie pyłu azbestu:
 - liczba osób przydzielonych do prac oraz czas trwania narażenia były ograniczone do niezbędnego minimum;
 - maszyny, sprzęt i metody pracy stosowane przy wykonywaniu prac eliminowały lub ograniczały do minimum powstawanie pyłu azbestu, a szczególnie jego emisję do środowiska pracy lub środowiska naturalnego;
 - stosowane były odpowiednie do rodzaju i poziomu narażenia odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w tym odzież ochronna i środki ochrony układu oddechowego.
- zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest po wykonaniu prac pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych,
- zapewnienie warunków bezpieczeństwa zgodnie z:
 - rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm),
 - rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz.1824).

Ponadto mimo braku precyzyjnych ustawowych wymagań, co do uprawnień posiadanych przez wykonawcę prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest ze względu na:

- zagrożenie życia i zdrowia ludzi przy wykonywaniu prac,

- zagrożenia dla środowiska w czasie wykonywania prac, transportu i dalszego sposobu unieszkodliwiania odpadów

należy wnioskować, że wykonie ww. prac należy powierzyć wyspecjalizowanym jednostkom lub przedsiębiorcom legitymującym się odpowiednimi zezwoleniami i certyfikatami.

Aktualizowany wykaz Przedsiębiorców posiadających stosowne decyzje umożliwiające im gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest oraz posiadających zezwolenie na transport ww. odpadów na terenie Gminy znajdują się w:

- Starostwie Powiatowym w Bolesławcu,
- Referacie Rozwoju i Zasobów Komunalnych Urzędu Gminy Warta Bolesławiecka.

Konsekwencje karne dla podmiotów gospodarczych i osób fizycznych nienależycie wykonujących obowiązki związane ze sprawozdawczością jak i usuwaniem, transportem, unieszkodliwianiem wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest określono w:

- ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 Nr 75, poz.493),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2010 Nr 185, poz. 1243),
- Kodeksie cywilnym.

4. INFORMACJA O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY WARTA BOLESŁAWIECKA

Powyższa informacja o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy pochodzi od właścicieli i zarządców nieruchomości, którzy zgodnie z nałożonym obowiązkiem dokonali początkowo inwentaryzacji posiadanych wyrobów azbestowych a potem rok rocznie składają do dnia 31 stycznia informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

W przypadku usunięcia produktów zawierających azbest składają informację o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone w danym roku kalendarzowym.

Obecny stan na terenie Gminy Warta Bolesławiecka – masa produktów zawierających azbest [kg] -

Ogólnie

zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
281 375	264 676	16 699	0	0	0	281 375	264 676	16 699

masa wyrobów wg rodzaju

kod wyrobu	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
W01*	29 173	12 474	16 699	0	0	0	29 173	12 474	16 699
W02*	252 202	252 202	0	0	0	0	252 202	252 202	0

masa wyrobów wg miejscowości

miejscowość	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
lwiny	3 960	3 960	0	0	0	0	3 960	3 960	0
Jurków	13 618	13 618	0	0	0	0	13 618	13 618	0

miejscowość	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Lubków	30 107	30 107	0	0	0	0	30 107	30 107	0
Raciborowice Dolne	29 469	29 469	0	0	0	0	29 469	29 469	0
Raciborowice Górne	11 194	11 194	0	0	0	0	11 194	11 194	0
Szczytnica	48 257	48 257	0	0	0	0	48 257	48 257	0
Tomaszów Bolesławiecki	34 518	34 518	0	0	0	0	34 518	34 518	0
Tomaszów Bolesławieckic	2 200	2 200	0	0	0	0	2 200	2 200	0
Warta Bolesławiecka	53 493	53 493	0	0	0	0	53 493	53 493	0
Wartowice	30 502	29 951	551	0	0	0	30 502	29 951	551
Wilczy Las	7 909	7 909	0	0	0	0	7 909	7 909	0
Raciborowice Górne	14 080	0	14 080	0	0	0	14 080	0	14 080
Tomaszów Bolesławiecki	2 068	0	2 068	0	0	0	2 068	0	2 068

*W01 Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

*W02 Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa

Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) przy ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest określa się stopień pilności

- I wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie,
- II wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku,
- III wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

Dokonana na terenie Gminy Warta Bolesławiecka ocena stanu wyrobów zawierających azbest w większości wykazała III stopień pilności, co pozwala na etapowanie procesu usuwania azbestu oraz daje możliwość zaplanowania środków finansowych przeznaczonych na te działania zarówno właścicielom i zarządcom nieruchomości jak i Gminie dofinansowującej prace w postaci dotacji celowej.

5. ZASADY POMOCY GMINY W USUWANIU AZBESTU

Na terenie Gminy od 2009 r. działa Program unieszkodliwiania materiałów i odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na terenie Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2009 – 2023”, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy w Warcie Bolesławieckiej Nr XXV/159/09 z dnia 3 marca 2009 r.

Regulamin przyznawania dofinansowania z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prac wykonanych w związku z usuwaniem wyrobów azbestowych lub zawierających azbest z obiektów budowlanych na terenie gminy Warta Bolesławiecka został zatwierdzony Zarządzeniem Wójta Gminy Warta Bolesławiecka.

Jednak od dnia 1 stycznia 2010 r. gmina utraciła uprawnienia do finansowania poprzez dotację przedsięwzięć ekologicznych, polegających m.in. na usuwaniu azbestu w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664), która w art. 16 ust.1 pkt 2 zlikwidowała Gminne Fundusze

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wykreślając jednocześnie art.408 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 ze zmianami), stanowiący podstawę do udzielenia dotacji na cele związane z ochroną środowiska.

Obecnie związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 229, poz. 1498) podstawa dofinansowania została przywrócona.

Rada Gminy uchwałą ma obowiązek ustalić

Zasady udzielania dotacji określone są w Regulaminie udzielania i rozliczania z budżetu gminy dotacji celowej na dofinansowanie prac wykonywanych w związku z usuwaniem wyrobów azbestowych lub zawierających azbest na terenie Gminy Warta Bolesławiecka zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy Warta Bolesławiecka.

Po rozpatrzeniu wniosku zgodnie z przyjętymi zasadami następuje podpisanie z Wnioskodawcą umowy.

Ponadto planuje się przeprowadzenie wśród właścicieli i zarządców nieruchomości, na których znajdują się produkty lub materiały zawierające azbest kampanie informacyjną dot. szkodliwości azbestu szczególnie przy własnym demontażu wyrobów.

6. PODSUMOWANIE

Biorąc pod uwagę nałożone na nasz kraj, jak i samorządy terytorialne obowiązki wynikające z przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej należy na każdym szczeblu administracji dołożyć starań aby, jak najszybciej doszło do usunięcia użytkowanych wciąż na naszym terenie produktów i materiałów zawierających azbest.

Ze względu na udowodnioną naukowo szkodliwość ww. produktów musimy wszyscy zdawać sobie sprawę jak prawidłowo z nimi postępować.

Z analizy składanych przez Mieszkańców informacji jak i rozmów przy tej okazji prowadzonych wynika, że Mieszkańcy obawiają się całej procedury usunięcia azbestu jak i ponoszenia dużych kosztów w związku z realizacją prac.

Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Gminy Warta Bolesławiecka jak i chcąc wspomóc działania zmierzające do stworzenia możliwości jak najszybszego pozbycia się groźnych produktów opracowano niniejszy Program, który należy bezzwłocznie przyjąć do realizacji.

Źródła informacji wykorzystanych w opracowaniu:

- pl.wikipedia.org,
- "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032",
- materiały ze strony <http://www.mg.gov.pl/search/node/azbest>,
- „Program unieszkodliwiania materiałów i odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na terenie Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2009-2023”
- dane z Bazy Azbestowej dla Gminy Warta Bolesławiecka

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres
.....
2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{*)}:
 a) osoba prawna - nazwa, adres
 b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
.....
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
.....
5. Ilość (m², tony)³⁾
.....
6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁴⁾
.....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
 a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾
 b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾
.....

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
- 3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).
- 4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.
- 5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.
- 6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca^{*)}:
 - a) osoba prawna - nazwa, adres,
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony)³⁾
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowane usunięcia wyrobów:
- a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin
8. Inne istotne informacje⁴⁾

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faldiste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.